

สมาสท้องถิ่นที่ ๓

สมาสท้องถิ่นที่ ๓ มีลักษณะต่างจาก ๒ ลักษณะที่กล่าวมาแล้ว คือ สมาสชนิดนี้ มีสมาสใหญ่อยู่ตรงกลาง สมาสน้อยอยู่ข้างขวา และข้างซ้าย

๕.....๕.....๑.....๒.....๓

บอกชื่อสมาสต่าง ๆ ไปตามลำดับเลข ๑ - ๒ - ๓ - ๔ - ๕ แล้ว ตั้งวิเคราะห์ทวนลำดับ คือ ตั้งวิเคราะห์พวกสมาสน้อยหมายเลข ๕ - ๔ ก่อน เสร็จแล้วพักชี้กซ้ายไว้ ไปตั้งพวกชี้ขวาที่หมายเลข ๓ - ๒ เสร็จแล้วถึงเอาชี้ทั้ง ๒ มาตั้งบวกใส่กันอีก

วิธีการบอกชื่อและวิเคราะห์สมาสท้องถิ่น

๑. แลบทสมาส
๒. ใสบทที่ไม่มี
๓. วินิจฉัยคำแปลระหว่างสมาส
๔. บอกชื่อสมาส
๕. วิเคราะห์

ตัวอย่างที่ ๑

สาธยานาลโย (ภิกขุ) ทั้งเป็นไปกับด้วยความอาลัยทั้งหาความอาลัยมิได้ เป็นวิเสสโนภยบท กัมมธารยสมาส มี น บุพพบท พหุพพิหิสมาส และสหบุพพบท พหุพพิหิสมาส เป็นภายใน

ส.พหุพ. วิ. สห อาลเณ โย วตุตตีติ สาธโย (ภิกขุ)

น พหุพ. วิ. นตุติ ตสฺส อาลโยติ อนาลโย (ภิกขุ)

วิเสสโนภย.กัม. วิ. สาลโย จ อนาคตโย จ สาลยานาลโย (ภิกขุ)

ตัวอย่างที่ ๒

สวิญญาณกาวิญญาณกัม (ฉน) ทั้งเป็นไปกับด้วยวิญญาณทั้งหา
วิญญาณมิได้ เป็นวิเสสโนภยบท กัมมธารยสมาส มี น บุพพบท พหุพพิ
หิสมาส และสหบุพพบท พหุพพิหิสมาส เป็นภายใน

สห. พหุพ. วิ. สห วิญญาณน ยัม วตตตตีติ สวิญญาณกัม (ฉน)

น บุพ. พหุพ.วิ. นตฺถิ ตสฺส วิญญาณนฺติ อวิญญาณกัม (ฉน)

วิเสสโนภย.กัม. วิ.

สวิญญาณกณฺจ อวิญญาณกณฺจ สวิญญาณกาวิญญาณกัม (ฉน)

ตัวอย่างที่ ๓

ปุပ္ผุปกตผลุปกโต (รุกฺโข) ทั้งเข้าถึงแล้วซึ่งดอกทั้งเข้าถึงแล้วซึ่ง
ผล เป็นวิเสสโนภยบท กัมมธารยสมาส มีทุติยาตปฺปปริสสมาส แลทุติ
ยา-ตปฺปปริสสมาส เป็นภายใน

ทุ.ตป.วิ. ปุပ္ผุ อูปคโต ปุပ္ผุปกโต (รุกฺโข)

ทุ.ตป.วิ. ผล อูปคโต ผลุปกโต (รุกฺโข)

วิเสสโนภย. กัม.วิ.ปุပ္ผุปกโต จ ผลุปกโต จ ปุပ္ผุปกตผลุปกโต
(รุกฺโข)

บอกชื่อและวิเคราะห์สมาสห้อง

สชีวนิชฺชีโว (สตฺโต) ทั้งเป็นไปกับด้วยความเป็นอยู่ทั้งมีความ
เป็นอยู่ออกแล้ว

สท. พหุพ. วิ. สท ชีเวน โย วตตตติ สชีโว (สตุโต)

ปญ. ตุล. วิ. นิกขนุโต ชีโว ยสฺมา โส นิชฺชีโว (สตุโต)

วิเสสโนภย. กัม.วิ. สชีโว จ นิชฺชีโว จ สชีวนิชฺชีโว (สตุโต)

เป็นวิเสสโนภยบท กัมมธารยสมาส มีปัจฉิมัตถุยาธิกรณพหุพพิหิ
สมาส และ สหบุพพบท พหุพพิหิสมาส เป็นภายใน

สนฺตรสพาทิริ (นคร)

ลาภคฺคยสฺสคฺโค

แบบฝึกหัดท้ายบท

จงแปลเป็นภาษาไทย

โส (มหาปาโล) “สาธฺตฺติ สมฺปญฺญิจฺฉิตฺวา สตุถารํ วนฺทิตฺวา เคหํ คนฺต
วา กนิฏฺจํ ปกฺโกสาเปตฺวา “ตาท ยํ อิมสฺมี กุเล สวิญญานกาวิญญานกั
ธนํ กิลฺยจิ อตฺถิ, สพฺพนฺตํ ตว ภาโร, ปญฺชิชฺชาหิ นนฺติ ฯ”